

לח:

עין משפט
גרי מצוה

קרח א מ"י פיג' הטל'
אסור מנח' הליד:
קיש ב מ"י טס הליד:
קב ג ד ה מ"י טס הלכה
ד:
קבא ו מ"י פיג' הטל'
מחלות אסורות
הליד מ"י טל' קלג
טו"ש"ש י"ד ט"ז פ"י
ז:
קבב ו מ"י פיג' הטל'
מחלות אסורות
הליד מ"י טל' קלג
טו"ש"ש י"ד ט"ז פ"י
ז:
קבב ו מ"י פיג' הטל'
מחלות אסורות
הליד מ"י טל' קלג
טו"ש"ש י"ד ט"ז פ"י
ז:
קבב ו מ"י פיג' הטל'
מחלות אסורות
הליד מ"י טל' קלג
טו"ש"ש י"ד ט"ז פ"י
ז:

תורה אור השלם

1. שור או כשב או עז כי
יולד וקהו בשבע ימים
תרת אמו וכו' והשמיני
והלילה ירצה לרקמן
אשה קלי' ויקרא כב כו

רבינו גרשום

פרט לכלאים שהיא פן
האל וכן הנה דבעינן בשם
פסמי: או עז פרט לנכמה:
כלומר שאינו דומה לאמו:
פרט לרצא דופן בן
פיקע שאינו יוצא דרך
כית הרחם שאינו יולד
ברובו: א"א יתם התי
דמי (כ"ן) אלא דמיחה
איא והרר ילידהיה כ"ו:
כלומר בזה הענין מבי יולד
נקט דבין דמיחה אימה
אין יולד דמיחה כ"ד:
דוב גורולוים דרוב וילדיה
כתיי אסם גולדים אלא
פשיטי א"א פירש למיחה
כ"ו אי אמרת בשלמא
בענין חיותא כסוף יולד
כ"ו היינו דאציטור ביה
ענין ביה פירש למיחה
וה פירש לחיים למעט
מחמת אמו דמבי יולד
לא נפק דבה ענין יוא
פסול ביה אית ביה חיותא
בתחלה ליה אציג דכסוף
לידה לא הוי חיותא כי
יולד קרין ביה אלא אי
אמרי לא בענין חיותא
כסוף ליה ובי אחא תת
אמו פירש ליתוב דבתה
אימה ודרי ילידהיה ליה
לי תת אמו מבי יולד
נפקא דבי מיה אימה
והרר ילידהיה לא קרין
כ"ו כי יולד ופסול אלא
ודאי בענין חיותא כסוף
לידה: ובענין זה עריך
תת אמו דמבי יולד
לא מעינן לפסול: בריא
כ"ו: לא כלומר דקלה
בהמתה לפשוט ולהחיר
ב"ו מרגול: יד אין רגל
לא כלומר רגל אפי'
שלא תחיר: דקה אין
גסה לא: כלומר גסה
בין פשיטה ולא כפפה
ובין כפפה ולא פשיטה
שירה: והשטת לכ"ו
שחיתו חיה: כלומר
ישראל השחיתו לנכרי
שחיתו כשור ורי אליעזר
פוסל בתם מחשבת נכרי
לענין: מחצו כבד שלו
קריין: אצטור: בליע':
פיקו (שאין) שהחשבת
פסולת עליהם מוקדשים
שאם חייב בנדיקת דם
על מנת להקטיר אימורים
חיו למנו פסול: אין הכל
אמר רבי יוסי שמעתי
בשחשבת לענין: זה חושב
וזה עובר לא אמרין וכו'
דאכל לאו כמינה לפסול:
כי אמרין זה מחשב וזה
עובר בשנים: כלומר
בדקדק דמילין לפסול
ולפגל הבעלים אבל חולין
בתוך שיחוט

או בשב פרט אכ"א"ים. תימה להאז או למעט וצפ"ק (לפני דף קכג.)
קלמר או לרבות פלגם ובני אוחו ואלו בנזו נמי דרשין (לקמן)
דף עח: או שה לרבות כלאים ויש לומר דגבי פלגם ממילא אימעט
ולא לרמן קרא אלל לרבות וכן לגבי אוחו ואלו בנזו ממילא אימעט
כלאים דשור ושה אי אחת יכול להוילא
כלאים מנייהם אלל הלא כשב ועז
כמיני שמה יכול להוילא כלאים
מנייהם וממילא אחרנו להכי כמיני
או למעט וכי האי גונא משני
מכרוב (צ"ק דף עז: ע"ז) גבי ועכח או
מכרו ולא תלמר אס נש מלו עז
היה למעט כלאים שמה יכול להוילא
כלאים מנייהם ומלו כשב דמה ויש
לומר דדמה אינו רלו כל כך למעט
מנו כלאים ולהכי מעוטא קמא
מוקמינן גנדמי טפי בכלאים ויכר
ממעטין דמה דנדמה לא ממעטין
אלא משום דדמי לכלאים:

אלא דמה והרר ילידהיה. והא
דלמר כפרק יולא דופן (גמ')
דף קמ: וצפ"ק מי שמת גבי דף קמ:)
דעובר מייח ברישא היינו היכא דמה
מעמיה כלמר צפ"ק דערין (דף קג:)
דולד אידי דוטר חיותא עיילא
טיפשא דמלחן מוות ומחמתא
לפסויה אלל נהיר (ל"ז):

אלא זה פירש א"מיה זה פירש
א"מיה י"ן און להוכיח מלחן
דאפילו צדי שמים אפסר (ו)ללמס
דקרא ליה למימר דליטריך אס ינא
אלויה ואלמר שגמלנוס נקש וצבקינן
לקרא (ז)דאיהו דמיק ומוקי אנפשיה:
מחצ"ר בבר ש"ה. לאו דוקא נקט
יורת הכנד משום דעולה
לגובה והוא תחלז דס אלל אפילו
כית של שאר כשר נמי כדלמרין
בגמרא היכי וזא לטנחא ישראל
מלו וארוכא דמלמחא הוא דנקט:
פסולה שמה מחשבת עובד
כוכבים לעבודת כוכבים. ואס
תלמר לקמן (דף לט: וטס) גבי השוחט
לשם הריס דקמי פסולה ודייק עלה
פסולה אין זכמי ממיס לא פירוש ולא
מיתקרי עובד בהנאה והכא קמי רבי
אליעזר אומר רבי אליעזר פסולה:
לע"ז בהנאה דקמיט שמה מחשבת
א"א סבר א"ע"ג דלא שמעיניה דחשיב סתם
מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים אמרין
ואתא רבי יוסי למימר א"ע"ג דשמעיניה
דחשיב זה מחשב וזה עובד לא אמרין
איכא דאמרי בדשמעיניה דחשיב פליגי ת"ק
סבר כי אמרין זה מחשב וזה עובד הגי'
מילי כפנין אבל בחוין לא חוין מופנים
לא

השוחט פרק שני חולין

פרט לכלאים. בן רחל ומייס שפסול לקרן ומרובא דאו דריש ליה:
נדמה. עז שילדה ממייס כמותה וזנה דומה לרחל: פרט ליואל
דופן. שקרעה והוילאיהו פעמים שמה ופעמים שמה: ו' ימים פרט
למחוסר זמן. וישלל הגיע לו' ימים ואפילו אמו קיימת: סתם

או כשב א"א פרט לכלאים יאו עז פרט לנדרמה
כי יולד פרט ליוצא דופן א' שבעת ימים פרט
למחוסר זמן תחת אמו פרט ליתום והרר מתה
ה"ד אילימא דילידתיה אמה והרר מתה
לעולם תיחי ותיויל אלא דמתה והרר ילידהיה
מכי יולד נפקא אלא פשיטא ז' פירש למיתה
ז' פירש לחיים אי אמרת בשלמא בעינן
חיותא כסוף ליה הוינו דאציטריך קרא
למעוטי אלא אי אמרת לא בעינן חיותא כסוף
לידה למה ליה מכי יולד נפקא אמר רבא
הלכתא כי הא מתניא א' בהמה ז' דקה שפשטה
ידה ולא החוירה פסולה ז' במה דברים
אמורים ביד אבל ברגל בין פשטה ולא כרפה
בין כפפה ולא פשטה כשרה ב"א ברקה
אבל בגסה בין ביד בין ברגל בין פשטה ולא
כפפה בין כפפה ולא פשטה כשרה ועוף
אפילו לא רפרף אלא ג' גפו ולא כשכש אלא
וגבו הרי זה פירכוס מאי קמ"ל בולוהו תנגוהו
ה' בהמה דקה שפשטה ידה ולא החוירה
פסולה שאינה אלא הוצאת נפש יד אין רגל לא
דקה אין גסה לא עוף אציטריא ליה דלא תנן:
מתני' והשוחט לעובד כוכב"י שחישתו כשרה
ור"א פוסל אמר ר"א אפילו שמה לאכול לעובד
כוכבים מחצ"ר כבד שלה פסולה י' ששבת
מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים א"ר יוסי
ק"ו הדברים ומה במקום שהמחשבה פוסלת
במוקדשין אין הכל הולך אלא אחר העובד
שלא יהא הכל הולך אלא אחר השוחט:
גמ' הני תנאי אית להו דר' אליעזר ברבי
יוסי דתניא אמר ר' אליעזר ברבי יוסי שמעתי
שהבעלים מפגלין מיהו ת"ק סבר אי שמעיניה
דחשיב אין או לא אלא סתם א' מחשבת
עובד כוכבים לעבודת כוכבים לא אמרין
ור"א סבר א"ע"ג דלא שמעיניה דחשיב סתם
מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים אמרין
ואתא רבי יוסי למימר א"ע"ג דשמעיניה
דחשיב זה מחשב וזה עובד לא אמרין
איכא דאמרי בדשמעיניה דחשיב פליגי ת"ק
סבר כי אמרין זה מחשב וזה עובד הגי'
מילי כפנין אבל בחוין לא חוין מופנים
לא

שקרעה והוילאו את ולדה בין ממה
למיסה. אמו כלומר נשעת מימה
ילדה דרך הרחם ולא שמעינן קרא
דבעינן חיות עד גמר ליה ולאחר
לידה מעט וזו לא לא הי' יתום דעל
כרמיה האי תחת אמו למעוטי מיה
נחלמט ליה ומתה בגמר ליה ליה
אמרי: ז' אפרס בשלמא. אחר
סוף ליה אשמעינן דבעינן חיותא
שיא כולו ממייס ולמעוטי ממה בגמר
לידה: היינו. דלא אימעטי ליה ממה
כסוף ליה עז יולד פרט ליואל
דופן דהאי נמי לאו יולא דופן הוא כי
ממה בגמר ליה: אלא אי אמרת לא
בעינן חיותא כסוף ליה. וקרא
למעוטי ממה נחלמט ליה דלא:
למה לי קרא מבי יולד נפקא. דאכתי
ה"י יולא דופן ואלל ש"מ כל מלמח
דבעינה רנן חיותא בעינן שיהא
חיות בגמר ליה: פסולה. אס
מוסכת היא דדרכה לעשות בן כוללת
נפש: גפס. לאו ארוכה נכסי חיותא
הוא: ריפוקר צ"ר משכטוס:
כולו טננהו. לשון קושא הוא כלומר
למה ליה ש' לרנח לאשמעינן דהלכתא
הכי הא סתם מתניין היא: מתני'
וכי אליעזר פוסל. דכין דבהמה
דעובד כוכבים היא א"ע"ג דישאל
קשמיט מהניא ביה מחשבת עובד
כוכבים דקמיט מחשבתו לעבודת

כוכבים: סלר כבד. ערפשא דכדכא איכר"ש צע"ז: אמר רבי יוסי קל
וחומר. דלא מהניא בה מחשבת בעלים הואיל וישראל שמיט לה: ומה
מקום שמחשבה פוסלת. דהיינו במוקדשין כדמבי (ויקרא ו) לא יחשב קרי ביה לא יחשב לאוכלה ביום השלישי כי פגול יהיה והכי מפרש
צומחם (דף טז: ע"ז) אין הכל הולך אלא אחר העובד. דמבי המקריב לא יחשב אלל בעלים לא פסלי במחשבתו כי מקריב לה כסן:
מקום שאין המחשבה פוסלת. כגון בחולין כלומר חולין שאין המחשבה פוסלת בהם. ובגמרא (נ"ג) מפרש מלי קלמר דהא מחשבת עבודת
כוכבים פסלה בהו דהא זכמי ממיס איקרי (מלבי"ם קו) מה מת אסור בהנאה אף הקרובת עבודת כוכבים אסורה בהנאה (ע"ז טז: ע"ז) גמ' והני
מנאי. תנא קמא ורבי אליעזר אית להו דרבי יוסי ואלומר דעעמיה דתנא קמא דמכשר לאו משום דאין מחשבה הולכת אלל
אחר העובד דא"כ היינו ר' יוסי אלל כר"א כר"י סבירא להו ש'טעמיה מפרש ואזיל: שמעתי. מרבתי: שהבעלים מפגלין. ועממא מפרש
צומחם כהן ע"ז על ויקריה ע"מ לאכול חוין לזמניו הוי סיגול: מיהו טנא קמא. דמכשר: סבר אי הוה שמעיניה. לעובד כוכבים דחשיב על
שחיתת כהן ע"ז על ויקריה ע"מ לאכול חוין לזמניו הוי סיגול: מיהו טנא קמא. דמכשר: סבר אי הוה שמעיניה. לעובד כוכבים דחשיב על
שחיתת ישראל ואמר שחיתת בהמה זו לעבודת כוכבים מהא אסורה דמהניא מחשבת בעלים כ"י אליעזר בר' יוסי וזו לא שמעיניה דחשיב סתם
מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים לא אמרין: זה עובד. משום שחיתת פנים נקט לה דאפילו בקרבן ס"ל ל"י יוסי דאין הבעלים מפגלין
ואורבי יוסי פליג אמתא קמא וארבי אליעזר: איכא דאמרי אפילו בדשמעיניה. לעובד כוכבים דחשיב פליגי רבנן עליה דר"א וזית להו לתרבייהו
בעלים מפגלין בקרבן כ"י אליעזר בר' יוסי וגבי חולין פליגי: חוין מפניס. מחשבת עבודת כוכבים בחולין ממחשבת סיגול בקרבן:
לא

מסורת הש"ס

16 ב"ק ע"ז: מה אמ'
[מכריתו י"ח מ"ג.] [ג' ז'ל'
ו] [ג' ו] [מסופתא סיב'
ה"ג פ"ש.] [ד' ו] [מסופת'
לא נ"ר דקה יביה בריאס'
ופ"ל.] [ה' ו] [מ"ג ע"ש
מעין ה"ק פ"ן ע"ך ע"ך
רמף יולא נעש"ט עינן
כ"י.] [ו' ז'ל' ל.] [ז' ו] [גמס'
מ.] [ח' ו] [מסופת' לנ"ר וק'
לגל' (מכ"ר.)] [ט' ז'ל' ג'
לקמן קמ:] [ט"ו מ"ה: ע"ז
לג: ע"ש.] [י' ו] [גמס' מ"ו:
ס] [גס מ"ו.] [י' ז'ל' ג'
לקמן קמ:] [י' ו] [ויקרא
כג:] [י' ו] [מסופת' מ"ה:
ס] [גמס' כג:] [י' ז'ל' ג'
לכ"ל.] [י' ו] [מסופת' ככ"י:
וק' להן וכו' גמ'.] [י"ג:
ז'ל' יחוסו פ"ן מר"ט:] [י"ד:
ק] [י"ג וי"ג ח"ס כ"י קמ:]
ד"ה דה"ל (ר' ו) [ויבטריה
י: מספא להפ"ס ככ"י:]
ט"ו ע"ז נדה לג' [מסופת'
ט:] [י' ו] [וי"ג ח"ס מ"ה:
סוכה י"ו ד"ה פ"ן וחס'
ע"י"ן י"ו ד"ה פ"ן
יחוס' סוכות י: ד"ה
אפסר.]

אע"י רש"י

איבריט (איבריט).
אפסר.

מוסף רש"י

פרט לכלאים. מן השו
ומן הכנס (גמ' א"א)
דמל לקרן (צ"ק ט"ז)
פרט לנדרמה. דא"י דומה
לכ"ו ולא למ"ה. ש"ס
מליל ודמל ודומה ל"ו [ש"ס
(ע"ז) בגמרא:] [ז' ו] [א"י
א"י וזמני מן השו הוא
כש"ו וז"ה א"א ור"א
פוסל. שמה מחשבת
עובד כוכבים לעבודת
כוכבים וא"ע"ג דלא יוא
שמיט ליה פסול. וזויה
מ"ו. שמעתי שהבעלים
מפגלין. עבודת הכסן
אס קיל הכסן כשמיטה
וחשבו הבעלים עליה על
פגול הוי פסול [ש"ס].

שיטה מקובצת

16 פרט ליוצא דופן והיה
שבעת ימים: [ג' ז'ל'
החזרה פסולה החזרה
כשרה בריא וכו':] [ג' ז'
ימים פרט למחוסר זמן
ואפי אמר קיימת:] [ד' ו] [תחת
אמו יהיה שעה אחת וכו'
אליעזר דילידתיה אמה
כתיבתי ולאמרי שעה פתח:
ס] [לפי שנאמר ז' ימים
יהיה סם אמו יכול שיהא
עם אמו כל שבעת ימי
תחת אמו:] [ה' ז'ל' ל'
אחי אמת בשלמא
אחר ליה:] [ו' דאמרי ה"ל
יוצא דופן ש"מ כל פלחא:
ס] [אית להו דר' אליעזר
בר' יוסי וכו' דעעמיה:
ס] [מ"ל ועעמיה כדמבי:
ואזיל:] [ז' ו] [ואי לא סתם
מחשבת נכרי:] [ח' ו] [וי יוסי
פליג א"מ ואי אליעזר
כל זה במקום:] [ט' ו] [אין
להוכיח מנא:] [י' ו] [ע"ז
תוסי' בכריתו דף ט"א:]